

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 25. november 2020
Kontor: Lovkvalitetskontoret
Sagsbeh: Trine Ravnholt
Sagsnr.: 2020-779-0132
Dok.: 1671060

Justitsministeriets lovforslag i folketingssamlingen 2020/21

Indhold

1. Ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og retsplejeloven (Adgang til sociale behandlingstilbud mod stofmisbrug for indsatte i kriminalforsorgens institutioner m.v.).....	4
2. Ændring af straffeloven m.v. (Selvstændig bestemmelse om angreb med genstande på personer i offentlig tjeneste og skærpelse af straffen for forsætlig fareforvoldelse).....	5
3. Lov om undersøgelse af visse forhold vedrørende Forsvarets Efterretningstjeneste.....	6
4. Ændring af konkursloven, lov om Lønmodtagernes Garantifond og lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse (Værneting ved gældssanering og ændringer i rekonstruktionsreglerne som følge af covid-19).....	7
5. Lov om retsafgifter.....	8
6. Ændring af straffeloven (Samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse).....	9
7. Ændring af lov om politiets virksomhed (Udløbsklausul med hensyn til udvidet bemyndigelse til at fastsætte regler om zoneforbud til kommune).....	10
8. Ændring af lov om våben og eksplosivstoffer m.v. (Tilbagerulning af pebersprayordningen, udenlandske civile statsmyndigheders adgang til at bære samt ind- og udføre visse våben m.v.).....	11

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

9. Ændring af straffeloven og lov om erstatningsansvar (Styrket indsats mod farlig kørsel m.v.).....	12
10. Ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Færre udvisningsdømte i danske fængsler).....	13
11. Ændring af relevante love (Gennemførelse af flerårssaftale for politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2024).....	14
12. Ændring af retsplejeloven (Nyt uafhængigt tilsyn med bevismidler og udvidelse af politiklageordningen).....	15
13. Ændring af straffeloven, lov om offentlig auktion ved auktionsledere og lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed (Skærpe af straffen for butikstyveri og sikring af kontrollen med handel med brugte genstande og hindring af videresalg af stjålne, forfalskede eller ulovligt udførte genstande).....	16
14. Ændring af straffeloven (Styrket indsats mod pædofili).....	17
15. Ændring af retsplejeloven, lov om skifte af dødsboer, lov om ægtefælleskifte m.v. og konkursloven (Effektivisering af straffesagskæden, digital kommunikation i skiftesager, pligtig afgangsalder for dommerfuldmægtige m.v.).....	18
16. Ændring af straffeloven (Udvidelse af de strafskærpende omstændigheder i forbindelse med hadforbrydelser).....	19
17. Ændring af retsplejelov for Grønland og forskellige andre love (Gennemførelse af politireform, etablering af ny politiklageordning m.v.).....	20
18. Ændring af retsplejelov for Grønland og kriminallov for Grønland (Styrkelse af retsstillingen for ofre for forbrydelser, kriminalisering af uretmæssig afskydning af håndvåben i bymæssig bebyggelse, øget vidnebeskyttelse, justering af betingelserne for anvendelse af observationscelle m.v.).....	21
19. Lovgivning om forbrugerbeskyttelse ved køb af varer og køb af digitalt indhold og digitale tjenester.....	22
20. Ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v. (Styrkelse af passikkerheden).....	23
21. Ændring af straffeloven og tilholdsloven (Styrket indsats mod stalking).....	24
22. Ændring af politiloven (Tryghedsskabende opholdsforbud).....	25
23. Lov om beskyttelse af whistleblowerne.....	26
24. Ændring af konkursloven (Gennemførelse af rekonstruktions- og insolvensdirektivet m.v.).....	27

25. Ændring af retsplejeloven (Revision af reglerne om registrering og opbevaring af oplysninger om tele- og internettrafik (logning)).....	28
26. Ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Ophævelse af revisionsbestemmelse).....	30

1. Ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og retsplejeloven (Adgang til sociale behandlingstilbud mod stofmisbrug for indsatte i kriminalforsorgens institutioner m.v.)

Først og fremmest tilsigtes det med lovforslaget at udvide det nuværende tilbud om social stofmisbrugsbehandling således, at det ikke blot gælder indsatte i landets fængsler, men også arresthusene. Dermed kan både indsatte i fængslerne og varetægtsarrestanterne i arresthusene tilbydes en mere effektiv og intensiv social stofmisbrugsbehandling, der er fokuseret og koordineret.

Det foreslås derfor, at det i straffuldbyrdelsesloven præciseres, at lovens behandlingsgaranti for så vidt angår stofmisbrug omfatter vederlagsfri social stofmisbrugsbehandling. Endvidere foreslås det, at der i retsplejeloven indsættes en bemyndigelse til justitsministeren til at fastsætte regler om varetægtsarrestanters ret til social stofmisbrugsbehandling.

Endvidere forudsætter lovforslaget, at der sker en generel styrkelse af det nuværende tilbud om social stofmisbrugsbehandling i kriminalforsorgens institutioner, så behandlingen så vidt muligt modsvarer den, der tilbydes af kommunerne i dag.

Endelig indebærer lovforslaget en forbedring af koordineringen af det fortsatte behandlingsforløb fra behandlingen under indsættelsen i en af kriminalforsorgens institutioner til behandlingen i kommunalt regi i forbindelse med løsladelsen eller ved overførsel til en anden institution, hvor behandlingen kan videreføres.

Lovforslaget er en genfremsættelse af lovforslag nr. L 150 fra sidste samling.

Lovforslaget blev fremsat den 7. oktober 2020 (L 64).

2. Ændring af straffeloven m.v. (Selvstændig bestemmelse om angreb med genstande på personer i offentlig tjeneste og skærpelse af straffen for forsætlig fareforvoldelse)

I slutningen af december 2019 sås flere episoder, hvor fyrværkeri blev affyret mod uskyldige mennesker på gaden og mod politiet og beredskabet, og der har også siden været situationer, hvor myndigheds personer er blevet angrebet med fyrværkeri, stenkast og lignende, når de har været til stede i bestemte områder.

Lovforslaget indeholder på den baggrund for det første et forslag om at indføre en selvstændig bestemmelse om angreb med genstande på personer, der handler i offentlig tjeneste eller hverv, herunder politi og beredskab. For det andet foreslås det at skærpe straffen for at forvolde nærliggende fare for nogens liv eller førlighed ved at kaste eller affyre genstande mod andre.

Det forudsættes i den forbindelse i begge tilfælde, at straffen skal forhøjes med omkring en tredjedel i forhold til den straf, der hidtil har været fastsat af domstolene i sådanne sager.

Lovforslaget blev fremsat den 7. oktober 2020 (L 23).

3. Lov om undersøgelse af visse forhold vedrørende Forsvarets Efterretningstjeneste

Formålet med lovforslaget er at skabe det retlige grundlag for nedsættelsen af en særlig undersøgelseskommission, der vil have til opgave at undersøge og redegøre for visse forhold omfattet af Tilsynet med Efterretningstjenesternes særlige undersøgelse af Forsvarets Efterretningstjeneste, som blev afgivet til Forsvarsministeriet den 21. august 2020.

Det foreslås med lovforslaget, at den særlige undersøgelseskommission skal bestå af tre medlemmer, der udpeges af justitsministeren. Formanden og de øvrige medlemmer vil efter forslaget skulle udpeges efter indstilling fra præsidenten for Vestre Landsret og skal være uvildige og uafhængige af de myndigheder og personer, hvis forhold er omfattet af undersøgelsen.

Lovforslaget indeholder desuden regler om undersøgelseskommissionens opgaver, tilrettelæggelsen af undersøgelsen m.v., oplysnings- og vidnepligt, de berørte personers retsstilling (retssikkerhedsgarantier), tavshedspligt, undersøgelseskommissionens beslutninger og domstolsprøvelse heraf.

Det fremgår endvidere af lovforslaget, at undersøgelseskommissionen skal afgive en beretning om resultatet af sin undersøgelse til justitsministeren. Beretningen offentliggøres ikke, men justitsministeren sørger for, at Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne får adgang hertil. Undersøgelseskommissionen vil efter forslaget desuden i videst muligt omfang skulle udarbejde og offentliggøre en sammenfatning af sine konklusioner i en form, som ikke indeholder oplysninger, der vil kunne skade forholdet til fremmede magter, statens sikkerhed eller tredjemand.

Lovforslaget blev fremsat den 8. oktober 2020 (L 53).

4. Ændring af konkursloven, lov om Lønmodtagernes Garantifond og lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse (Værneting ved gældssanering og ændringer i rekonstruktionsreglerne som følge af covid-19)

Lovforslaget indeholder to dele.

Lovforslagets første del bygger på Konkursrådets udtalelse af 28. januar 2020 om værnetingsreglerne for gældssanering på baggrund af EU-Domstolens dom af 11. juli 2019 i sag C-716/17, A.

Formålet med denne del af lovforslaget er at bringe værnetingsreglerne for gældssanering i overensstemmelse med EU-retten på de punkter, hvor de har vist sig at være i strid med EUF-traktatens bestemmelser om fri bevægelighed. Der foreslås ingen ændringer i betingelserne for at få gældssanering.

Lovforslagets anden del bygger på Konkursrådets udtalelse af 3. juli 2020 om ændringer i rekonstruktionsreglerne som følge af covid-19.

Formålet med denne del af lovforslaget er i anledning af covid-19 at forbedre mulighederne for, at virksomheder, der er levedygtige, men har forbigående økonomiske vanskeligheder, kan videreføres i stedet for at blive erklæret konkurs. De foreslåede ændringer af rekonstruktionsreglerne har varig karakter og er således ikke begrænset til covid-19-situationen eller til økonomiske vanskeligheder som følge heraf.

Lovforslaget blev fremsat den 21. oktober 2020 (L 65).

5. Lov om retsafgifter

Lovforslaget har til formål at forenkle reglerne om retsafgifter, så de bliver lettere at forstå og anvende for borgerne og myndighederne.

Det foreslås at erstatte alle retsafgifter, der beregnes som en procent af sagens værdi, med faste afgifter. Dermed bliver der mindre behov for af hensyn til beregningen af retsafgift at opgøre sagens værdi.

Det foreslås at afskaffe retsafgifter, som ikke har nogen processuel begrundelse. Det gælder retsafgiften for skyldnerens egen begæring om konkurs eller rekonstruktionsbehandling (afgiften er i dag 750 kr.) og retsafgiften for udlæg af et dødsbo uden bobehandling ("udlæg for begravelsesomkostningerne"), udlæg af et dødsbo til længstlevende ægtefælle og udlevering af et dødsbo til uskiftet bo (afgiften er i dag 500 kr.).

Det foreslås at forhøje den laveste afgift for sagsanlæg fra 500 kr. til 750 kr., samtidig med at beløbsgrænsen for, hvornår den laveste afgift anvendes, fordobles fra 50.000 kr. til 100.000 kr. Det betyder, at afgiften forhøjes med 250 kr. i sager med en værdi op til 50.000 kr. og samtidig nedsættes med mellem 10 kr. og 600 kr. i sager med en værdi mellem 50.000 kr. og 100.000 kr. Forhøjelsen af afgiftssatsen med 50 pct. skal også ses i lyset af, at forbrugerprisindekset i perioden, siden afgiften i 1989 blev fastsat til 500 kr., er steget med mere end 70 pct.

I fogedsager foreslås der en fast afgift på 750 kr. uanset sagens værdi og behandlingsmåde.

De foreslåede forenklinger indebærer, at der vil være nogle sager, hvor afgiften bliver højere, og andre sager, hvor afgiften bliver lavere, end den ville have været efter de gældende regler. Det samlede provenu af retsafgifter forventes at stige med ca. 15 mio. kr. årligt ved et uændret sagsantal, dvs. med ca. 3 pct. Provenuet af retsafgifter var i 2019 452,2 mio. kr.

Lovforslaget bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1572/2019 om reform af den civile retspleje X (Retsafgifter).

Lovforslaget blev fremsat den 21. oktober 2020 (L 66).

6. Ændring af straffeloven (Samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse)

Formålet med lovforslaget er at udvide anvendelsesområdet for straffelovens bestemmelse om voldtægt ved at indføre en samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse.

Med lovforslaget foreslås det at nyaffatte straffelovens § 216, stk. 1, så samleje med en person, som ikke samtykker heri, er voldtægt. Det foreslås i den forbindelse, at begrebet samtykke defineres på baggrund af enighedspapiret af 1. september 2020 mellem S, RV, SF og EL om indførelse af ny samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse.

Med lovforslaget foreslås det endvidere, at straffelovens § 228 ændres, så henvisningen til straffelovens § 216, stk. 1, nr. 2, hvoraf det fremgår, at voldtægt kan straffes med en forholdsvis mindre straf, hvis offeret befinder sig i en tilstand, hvor vedkommende er ude af stand til at modsætte sig handlingen, og gerningsmanden har handlet uagtsomt, udgår. Det er således vurderingen, at der fremadrettet ikke er behov for en særskilt kriminalisering af uagtsomhed i disse tilfælde, fordi det må stå gerningsmanden klart, at et offer – som befinder sig i en tilstand, hvor vedkommende er ude af stand til at modsætte sig handlingen – ikke samtykker i samlejet. Derfor vil de situationer, som straffelovens § 228 tilsigter at ramme, i stedet blive omfattet af den nye samtykkebaserede voldtægtsbestemmelse.

Lovforslaget blev fremsat den 11. november 2020 (L 85).

7. Ændring af lov om politiets virksomhed (Udløbsklausul med hensyn til udvidet bemyndigelse til at fastsætte regler om zoneforbud til kommune)

Med lov nr. 131 af 27. februar 2018 (Udvidet bemyndigelse til at fastsætte regler om zoneforbud) fik justitsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om zoneforbud for en kommune.

Loven indeholder en udløbsklausul ("solnedgangsklausul"), som medfører, at bemyndigelsen ophæves pr. 1. marts 2021, medmindre Folketinget forinden har vedtaget at forlænge dens gyldighed.

Lovforslaget vil give Folketinget mulighed for at tage stilling til, om denne udløbsklausul skal ophæves.

Hvis udløbsklausulen ikke ophæves, vil justitsministerens adgang til at fastsætte regler om zoneforbud for en kommune bortfalde pr. 1. marts 2021. Det indebærer i praksis, at politiets nuværende adgang efter ordensbekendtgørelsen til at udstede zoneforbud for en kommune til personer, der overtræder forbuddet mod etablering af og ophold i utryghedsskabende lejre, vil bortfalde.

Lovforslaget blev fremsat den 11. november 2020 (L 86).

8. Ændring af lov om våben og eksplosivstoffer m.v. (Tilbage- gerulning af pebersprayordningen, udenlandske civile stats- myndigheders adgang til at bære samt ind- og udføre visse våben m.v.)

Pebersprayordningen indebærer, at enhver over 18 år kan erhverve og besidde peberspray i eget hjem. Det er Justitsministeriets vurdering, at ordningen har haft en negativ effekt, da der bl.a. er sket en kraftig stigning i antallet af sager, hvor peberspray besiddes eller indføres ulovligt.

Med lovforslaget foreslås det, at pebersprayordningen, som den kendes i dag, rulles tilbage. Samtidig foreslås det at afgiftsfritage tilladelsesordningen, hvorefter særligt udsatte personer (f.eks. stalkingofre eller ofre for æresrelaterede forbrydelser), der kan have et behov for beskyttelse og tryghed, kan ansøge om tilladelse til at besidde og bære peberspray i det offentlige rum.

Det har desuden siden 2013 været obligatorisk for svenske toldere at bære peberspray og gummiknippel som en del af deres tjenesteudrustning. Efter aftale af 22. juni 2000 mellem Danmark og Sverige om grænsetoldsamarbejde vedrørende Øresundsforbindelsen har svenske toldere mulighed for at påbegynde toldkontrol på den danske del af Øresundsforbindelsen (fra Kastrup). Når den danske landegrænse passerer med tjenestevåben, bæres, ind- og udføres der i våbenlovens forstand våben, som er omfattet af våbenlovens kontrolordning. Dette er til hinder for en effektiv svensk toldkontrol.

Med lovforslaget foreslås det derfor, at der indføres hjemmel til, at justitsministeren til opfyldelse af mellemstatslige aftaler kan bestemme, at våbenlovens regler om at bære samt ind- og udføre peberspray og gummiknipler ikke finder anvendelse på udenlandske civile statsmyndigheder. Ændringen skal sikre, at svenske toldere kan bære, ind- og udføre deres tjenestevåben ved toldkontrol på togstrækningen.

Lovforslaget indeholder derudover visse mindre ændringer af våbenloven, herunder tilpasninger som følge af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1148 af 20. juni 2019 om markedsføring og anvendelse af udgangsstoffer til eksplosivstoffer mv.

Lovforslaget blev fremsat den 25. november 2020 (L 111).

9. Ændring af straffeloven og lov om erstatningsansvar (Styrket indsats mod farlig kørsel m.v.)

Regeringen præsenterede den 6. februar 2020 udspillet ”Vanvidskørsel skal stoppes”, som indeholder ni konkrete tiltag fordelt på to fokusområder, der skal bekæmpe vanvidskørsel og styrke trygheden og sikkerheden på de danske veje. Formålet med lovforslaget er at gennemføre de dele af udspillet, som forudsætter ændringer af straffeloven.

Med lovforslaget lægges der op til at forhøje strafniveauet med indtil det halve for overtrædelse af straffelovens bestemmelser om hhv. uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse samt om forsætlig farforvoldelse, når overtrædelserne er begået i forbindelse med vanvidskørsel.

Endvidere foreslås det at skærpe straffen for personer, der ved chikanøs kørsel lægger hindringer i vejen for politiets eftersætning af en anden bil, således at straffen fremover som udgangspunkt fastsættes til ubetinget fængsel i 20 dage.

Endelig indeholder lovforslaget et forslag om at ændre erstatningsansvarsloven, hvori der lægges op til, at personkredsen, der i dag som udgangspunkt er berettiget til godtgørelse til efterladte (ægtefæller, samlevere, mindreårige børn og forældre til mindreårige børn), udvides til også at omfatte samboende søskende, voksne, udeboende børn og forældre til voksne, udeboende børn.

10. Ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Færre udvisningsdømte i danske fængsler)

Formålet med lovforslaget er at iværksætte foranstaltninger, der er tiltænkt at motivere udvisningsdømte til at samtykke til at blive overført til fortsat afsoning i hjemlandet.

Erfaringen fra sager om overførsel af domfældte til fortsat afsoning i udlandet viser, at det har en meget stor – og i nogle tilfælde afgørende – positiv betydning for muligheden for at overføre domfældte, at de pågældende samtykker til overførslen.

De nærmere detaljer i lovforslaget er ved at blive udarbejdet.

11. Ændring af relevante love (Gennemførelse af flerårsaftale for politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2024)

Lovforslaget har til formål at gennemføre de nødvendige lovgivningsmæssige tiltag, som en ny flerårsaftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi for 2021-2024 måtte indebære. Aftalen forventes indgået i efteråret 2020.

Det nærmere indhold af lovforslaget afhænger af den endelige aftale og er derfor endnu ikke fastlagt.

12. Ændring af retsplejeloven (Nyt uafhængigt tilsyn med bevismidler og udvidelse af politiklageordningen)

Den 21. februar 2020 blev et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nyt uafhængigt tilsyn med bevismidler og udvidelse af politiklageordningen) sendt i offentlig høring, ligesom det blev oversendt til Retsudvalget, jf. Retsudvalget 2019-20, REU Alm. del, bilag 263.

I udkastet blev det foreslået at oprette en ny myndighed – Det Uafhængige Tilsyn med Bevismidler (Bevismiddeltilsynet) – der vil skulle føre tilsyn med politiets og anklagemyndighedens behandling af tekniske beviser. Endvidere indeholdt udkastet forslag om at udvide Politiklagemyndighedens kompetence til også at omfatte civilt personale i politiet og ansatte ved den centrale anklagemyndighed, som varetager politimæssige opgaver eller opgaver, der relaterer sig til retshåndhævelse. Udkastet til lovforslag blev grundet covid-19 ikke fremsat i folketingsåret 2019-20.

Lovforslaget udgør en revideret udgave af det udkast til lovforslag, Retsudvalget blev orienteret om den 21. februar 2020.

13. Ændring af straffeloven, lov om offentlig auktion ved auktionsledere og lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed (Skærpelse af straffen for butikstyveri og sikring af kontrollen med handel med brugte genstande og hindring af videresalg af stjalne, forfalskede eller ulovligt udførte genstande)

Lovforslaget har for det første til formål at skærpe bødestrafen for butikstyveri.

Det vil også fremgå af lovforslaget, at reglerne om udvisning, herunder administrativ udvisning, skal udnyttes fuldt ud over for udlændinge, der straffes for butikstyveri.

Auktionslederloven og lov om handel med brugte genstande mv. er i vidt omfang uændrede, siden de blev indført i henholdsvis 1935 og 1966. Lovgivningen tager således ikke højde for den samfundsmæssige og teknologiske udvikling, herunder at auktioner og handel med brugte genstande i dag i vidt omfang foregår på internettet.

Lovforslaget har således for det andet til formål at sikre kontrollen med handel med brugte genstande og hindre videresalg af stjalne, forfalskede eller ulovligt udførte genstande.

De dele af lovforslaget, der vedrører offentlig auktion ved auktionsledere og handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed, fremsættes på baggrund af anbefalinger fra Udvalget om revision af auktionslederloven og lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed, som har haft til opgave at gennemgå lovgivningen på området og i relevant omfang udarbejde forslag til en moderniseret lovgivning.

14. Ændring af straffeloven (Styrket indsats mod pædofili)

Lovforslaget har til formål at styrke indsatsen mod pædofili.

Sager om seksuelle overgreb mod børn dækker over mange forskelligartede forhold af forskelligartet grovhed, og der er stor variation i strafudmålingen. Når det drejer sig om overgreb i form af samleje med et barn, er der eksempler på, at der er blevet idømt fængselsstraffe af 2½ års varighed og op til 6 års varighed. Når det drejer sig om overgreb i form af andre seksuelle forhold end samleje, er straffniveauet betydeligt lavere. I den højere ende af skalaen er der eksempler, hvor der er blevet straffet med fængsel i niveauet 1 år til 1 år og 3 måneder. I den lavere ende af skalaen er der eksempler, hvor et enkelt overgreb i familieforhold er blevet straffet med helt ned til 3-4 måneders fængsel.

Lovforslaget forventes på den baggrund bl.a. at indeholde et forslag om at skærpe straffen for andre seksuelle overgreb end samleje begået mod børn. Det skal sende et klart signal om, at vi som samfund under ingen omstændigheder accepterer seksuelle overgreb mod børn.

Lovforslaget forventes endvidere at følge op på beslutningsforslag nr. B 57 af den 11. december 2020 om forbud mod børnesexdukker. Med lovforslaget vil regeringen således foreslå at indføre et forbud mod dukker, der er konstrueret med seksuelt formål for øje, og som udseendemæssigt fremstår som et barn. Forbuddet vil afspejle den kriminalisering, der i dag er af børnepornografi.

15. Ændring af retsplejeloven, lov om skifte af dødsboer, lov om ægtefælleskifte m.v. og konkursloven (Effektivisering af straffesagskæden, digital kommunikation i skiftesager, pligtig afgangsalder for dommerfuldmægtige m.v.)

Lovforslaget har til formål at gennemføre en række initiativer, der skal nedbringe sagsbehandlingstiden i straffesagskæden, herunder hos domstolene.

Justitsministeriet har i løbet af sommeren haft en række drøftelser med straffesagens aktører, herunder politiet, anklagemyndigheden, forsvarsadvokater og repræsentanter for domstolene.

På baggrund af drøftelserne er et forslag til ændring af bl.a. retsplejeloven under udarbejdelse, som vil indeholde en bred vifte af initiativer, der overordnet har til formål at nedbringe sagsbehandlingstiden ved domstolene.

Formålet med lovforslaget er endvidere generelt at give mulighed for digital kommunikation med skifteretten ved behandlingen af dødsboer, ægtefælleskifte, konkurs, rekonstruktion og gældssanering.

Fremover vil en part, f.eks. en arving eller en ægtefælle, som udgangspunkt kunne sende meddelelser til skifteretten ved digital kommunikation, eksempelvis ved e-mail eller ved Digital Post. Skifteretten vil dog, hvis den finder anledning til det, kunne kræve, at en meddelelse forsynes med original underskrift. Hvis skifteretten er i tvivl om, hvorvidt en meddelelse stammer fra den angivne afsender, kan skifteretten altså kræve et underskrevet papirdokument.

Formålet med lovforslaget er endelig at fastsætte en pligtig afgangsalder for dommerfuldmægtige på 70 år svarende til den pligtige afgangsalder for dommere og andre tjenestemandsansatte jurister ved domstolene.

16. Ændring af straffeloven (Udvidelse af de strafskærpende omstændigheder i forbindelse med hadforbrydelser)

Lovforslaget har til formål at revidere straffelovens bestemmelse om strafskærpende omstændigheder med henblik på at udvide anvendelsesområdet for straffelovens § 81, nr. 6. Lovforslaget udgør en del af justitsministerens arbejde med styrkelse af indsatsen mod hadforbrydelser.

17. Ændring af retsplejelov for Grønland og forskellige andre love (Gennemførelse af politireform, etablering af ny politiklageordning m.v.)

En arbejdsgruppe med repræsentanter fra Justitsministeriet, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Færøernes Politi og Grønlands Politi har i 2018 anbefalet, at Grønlands Politi omfattes af politireformen fra 2007. Arbejdsgruppen har endvidere anbefalet, at anklagemyndigheden i Grønlands Politi organiseres på samme måde som i de øvrige politikredse, herunder at Grønlands Politi i anklagermæssig sammenhæng fremover skal referere til en regional statsadvokat, og ikke som hidtil direkte til Rigsadvokaten.

Lovforslaget har på den baggrund bl.a. til formål at reformere politiet og anklagemyndigheden i Grønland, således at politikredsen organisatorisk ligestilles med de øvrige politikredse. Lovforslaget bygger i den forbindelse navnlig på de ændringer, der blev gennemført i Danmark ved lov nr. 385 af 20. maj 1992 om ændring af retsplejeloven (Anklagemyndighedens struktur) og lov nr. 538 af 8. juni 2006 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform).

Det er vurderingen, at der herved skabes rammer, som styrker understøttelsen af politiets og anklagemyndighedens arbejde i Grønland og sikrer en bedre koordinering og strategisk styring af politi og anklagemyndighed som helhed.

Arbejdsgruppen har endvidere anbefalet, at Den Uafhængige Politiklagemyndighed tillægges kompetence til at undersøge og træffe afgørelse i sager om politipersonalets adfærd i tjenesten (adfærdsklager) og efterforske kriminelle forhold begået af politipersonale i tjenesten.

Lovforslaget har på den baggrund også til formål at gennemføre de ændringer, der blev gennemført i Danmark ved lov nr. 404 af 21. april 2010 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ny politiklageordning m.v.). Derved sikres klageren den samme uafhængighed som i Danmark.

18. Ændring af retsplejelov for Grønland og kriminallov for Grønland (Styrkelse af retsstillingen for ofre for forbrydelser, kriminalisering af uretmæssig afskydning af håndvåben i bymæssig bebyggelse, øget vidnebeskyttelse, justering af betingelserne for anvendelse af observationscelle m.v.)

Lovforslaget er udarbejdet som led i regeringens og Grønlands Selvstyres arbejde med at udvikle danske ansvarsområder i Grønland.

Ændringen af retsplejelov for Grønland har til formål at styrke retsstillingen for forurettede i kriminalsager i Grønland, eller – hvis den forurettede er afgået ved døden – dennes efterladte nære pårørende.

Lovændringen bygger på fire tidligere ændringer af den danske retsplejelov og indebærer foruden en generel vejledningspligt for politiet over for forurettede eller dennes efterladte nære pårørende, en forpligtelse for politiet til at underrette den forurettede eller dennes efterladte nære pårørende om en række dispositioner i forbindelse med kriminalsagen.

Desuden er formålet med lovændringen at øge beskyttelsen af vidner i kriminalsager, idet retterne efter forslaget skal nægte bestemte personer og grupper adgang til et retsmøde, hvis det skønnes nødvendigt for at opnå en sandfærdig forklaring. Endelig udvider forslaget muligheden for at afgive forklaring som vidne ved anvendelse af fjernkommunikation med billede.

Ændringen af kriminallov for Grønland har for det første til formål at indføre et forbud mod afskydning af skydevåben i bymæssig bebyggelse i kriminalloven for at markere, at der er tale om alvorlig kriminalitet. Ændringen har for det andet til formål at gennemføre en række ændringer bl.a. på baggrund af drøftelser i Rådet for Grønlands Retsvæsen, herunder navnlig at kriminalisere simple vidnetrusler og at lempe betingelserne for anbringelse i observationscelle.

19. Lovgivning om forbrugerbeskyttelse ved køb af varer og køb af digitalt indhold og digitale tjenester

Lovforslaget har til formål at gennemføre varedirektivet, direktivet om digitalt indhold og digitale tjenester samt den vedtagne del af direktivpakken New Deal for Consumers, der vedrører Justitsministeriets område, i dansk ret. Direktiverne har til formål at harmonisere og modernisere reglerne om forbrugerbeskyttelse samt at føre reglerne ind i den digitale tidsalder.

Med varedirektivet og direktivet om digitalt indhold kommer der bl.a. klare regler for, hvornår en vare, digitalt indhold eller en digital tjeneste lider af en mangel, og hvad forbrugeren kan forvente og kræve af den erhvervsdrivende i tilfælde af mangler. Der bliver også fastsat klare regler for opdateringer og sikkerhedsopdateringer. Det betyder, at forbrugeren får en bedre forbrugerbeskyttelse end i dag.

Aftaler om digitalt indhold og digitale tjenester har ikke tidligere været særskilt reguleret i EU-retten eller i dansk ret. Med den vedtagne del af New Deal for Consumers, som vedrører regler på Justitsministeriets område, bliver nogle af forbrugerbeskyttelsesreglerne udvidet til at omfatte aftaler om digitale ydelser, hvor forbrugeren ”betaler” med personoplysninger i stedet for med penge, f.eks. ved oprettelse af en e-mailkonto eller downloading af en app. Det betyder bl.a., at forbrugeren får 14 dages fortrydelsesret og ret til en række bestemte oplysninger fra den erhvervsdrivende. For at sikre, at reglerne bliver så effektive som muligt og gennemføres på den bedst mulige måde i Danmark, har justitsministeren nedsat et udvalg bestående af en bred kreds af interessenter fra bl.a. forbrugersiden og erhvervslivet samt relevante fagministerier. Udvalget er blevet bedt om at udarbejde et lovudkast med bemærkninger og forventes at afslutte sit arbejde i efteråret 2020.

20. Ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v. (Styrkelse af passikkerheden)

Lovforslaget har til formål at styrke passikkerheden i Danmark og bremse den negative udvikling i antallet af pas, som årligt bortkommer i Danmark. Ifølge Rigspolitiet blev 33.129 pas meldt mistet i 2019. Til sammenligning blev der ifølge Rigspolitiet meldt 24.315 pas mistet i 2010. I alt er 314.020 pas forsvundet siden 2010. Selvom nogle af disse pas bliver fundet igen, udgør det høje antal mistede pas et potentielt sikkerhedsproblem.

Justitsministeren vil i det nye år præsentere en række initiativer, som skal styrke passikkerheden i Danmark. Initiativerne vil bl.a. have fokus på at forbedre kontrollen i forbindelse med udstedelse af pas, herunder for at styrke indsatsen mod svindel med pas.

21. Ændring af straffeloven og tilholdsloven (Styrket indsats mod stalking)

Stalking har særdeles store konsekvenser for ofrene, både fysisk og psykisk. Regeringen ønsker derfor at styrke indsatsen mod stalking.

Socialistisk Folkeparti fremsatte den 7. maj 2020 beslutningsforslag nr. B 167 om kriminalisering af og forbedret indsats mod stalking, hvori regeringen bl.a. pålægges inden udgangen af 2020 at indføre en særskilt stalkingparagraf i straffeloven og sikre underretning af stalkingofferet ved gerningsmandens løsladelse og udgang. Justitsministeren tilkendegav under 1. behandlingen af beslutningsforslaget, at regeringen vil inddrage de konkrete tiltag i beslutningsforslaget i det allerede igangsatte arbejde med at styrke indsatsen mod stalking.

Der findes ikke i dag en særskilt stalkingparagraf i straffeloven. Stalking er i dag i et vist omfang strafbart efter tilholdsloven, der i § 21, stk. 2, definerer stalking som ”systematisk og vedvarende forfølgning af bestemmelsen”. Det følger samtidig af bestemmelsen, at stalking skal indgå som en skærpende omstændighed ved straffastsættelsen for overtrædelse af et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning.

Lovforslaget har til formål at styrke indsatsen mod stalking. Det forventes, at Det Rådgivende Forum for Stalking vil blive inddraget i processen med udformningen af lovforslaget.

22. Ændring af politiloven (Tryghedsskabende opholdsforbud)

Det er et problem, at grupper af ofte unge mænd samles på bestemte steder i det offentlige rum og med deres adfærd og fremtoning skaber utryghed blandt beboere og forbipasserende i området.

Formålet med lovforslaget er at indføre en mulighed for politiet til at udstede et generelt forbud mod ophold i et geografisk afgrænset område, f.eks. en plads, ved en station eller lignende, i en begrænset periode, hvis en gruppe af personer udviser en utryghedsskabende adfærd i området. Forbuddet indebærer, at man ikke må tage ophold i det pågældende område i den periode, hvor forbuddet gælder. Forbuddet vil ikke forhindre almindelig færden i området som eksempelvis færdsel til og fra stationer og butikker mv. i området.

Lovforslaget har herudover til formål at udvide politiets adgang til at beslaglægge værdigenstande i forbindelse med, at politiet antræffer og sigter en person, f.eks. ved udstedelse af bødeforelæg. Konkret vil politiet kunne foretage beslaglæggelse i tilfælde, hvor politiet antræffer og sigter en person og på stedet konstaterer, at vedkommende i forvejen har gæld til det offentlige, der eksempelvis stammer fra tidligere strafbare forhold, og at gælden er af en vis størrelse. Beslaglæggelsen vil ske med henblik på fyldestgørelse i forhold til allerede eksisterende gæld.

Lovforslaget har endelig til formål indføre regler, der sikrer, at personer, der begår vold i nattelivet, efter dommen i en periode ikke kan færdes i nattelivet med en deraf følgende risiko for ny kriminalitet. Konkret vil personer, som dømmes for vold begået i nattelivet, som en tillægsforanstaltning til en ubetinget eller betinget dom kunne gives et generelt forbud mod eksempelvis at færdes på og omkring barer og diskoteker mv. ("nattelivszoner") i nærmere angivne tidsrum i en periode på op til 2 år.

23. Lov om beskyttelse af whistleblowere

Formålet med lovforslaget er at gennemføre Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1937 fra oktober 2019 om beskyttelse af personer, der indberetter overtrædelser af EU-retten (whistleblowerdirektivet), i dansk ret.

Direktivet forpligter offentlige og private arbejdspladser med 50 eller flere beskæftigede til at oprette en intern whistleblowerordning til håndtering af indberetninger om overtrædelser af EU-retten inden for en lang række specifikke områder. Der skal desuden oprettes en eller flere eksterne whistleblowerordninger, som kan benyttes af alle ansatte, som alternativ til intern indberetning eller i fraværet af en intern ordning, f.eks. i virksomheder med færre end 50 beskæftigede.

Direktivet fastlægger en række mindstekrav til de whistleblowerordninger, der skal oprettes, og til proceduren for håndtering af og opfølgning på indberetninger der modtages. Direktivet foreskriver endvidere, at der skal indføres en række regler til beskyttelse af whistleblowere, herunder tavshedspligt om whistleblowerens identitet samt forbud mod repressalier mod whistleblowere, f.eks. i form af afskedigelse eller degradering.

24. Ændring af konkursloven (Gennemførelse af rekonstruktions- og insolvensdirektivet m.v.)

Formålet med lovforslaget er at implementere rekonstruktions- og insolvensdirektivet og i øvrigt justere konkurslovens regler med henblik på at forbedre mulighederne for, at bl.a. iværksættere, som kommer i økonomiske vanskeligheder, kan starte ny virksomhed.

Rekonstruktions- og insolvensdirektivet har til formål at harmonisere dele af insolvensretten og skabe et mere ensrettet regelsæt på tværs af EU-medlemsstaterne. Direktivet fastsætter bl.a. regler for forebyggende rekonstruktion og gældssanering af insolvente iværksættere. Direktivet skal implementeres i EU-medlemsstaterne, herunder Danmark, senest den 17. juli 2021.

Lovforslaget vil bygge på Konkursrådets kommende forslag om implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet mv.

25. Ændring af retsplejeloven (Revision af reglerne om registrering og opbevaring af oplysninger om tele- og internettrafik (logning))

Lovforslaget vil omfatte en revision af retsplejelovens § 786, stk. 4, om udbyderes pligt til at foretage registrering og opbevaring (logning) af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold.

Efter retsplejelovens § 786, stk. 4, påhviler det udbydere af telenet eller telenetjenester at foretage registrering og opbevaring (logning) i et år af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold. Justitsministeren kan endvidere efter forhandling med erhvervsministeren og energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætte nærmere regler herom. Dette er sket ved den såkaldte logningsbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 988 af 28. september 2006 med senere ændring).

I forbindelse med indførelsen af retsplejelovens § 786, stk. 4, blev det fastsat, at bestemmelsen senere skulle revideres i folketingsåret 2005-06. Baggrunden herfor var ifølge lovens forarbejder, at en sådan ordning med pligt-mæssig logning af oplysninger om teletrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning var en nyskabelse, og at Justitsministeriet fandt det hensigtsmæssigt at evaluere ordningen nogle år efter iværksættelsen.

Revisionen er imidlertid blevet udskudt ad flere omgange, senest ved lov nr. 644 af 19. maj 2020, hvor revisionen blev udskudt til folketingsåret 2020-21.

Baggrunden for den seneste revisionsudskydelse var bl.a. hensynet til, at udformningen af de nye logningsregler bør ske på et fuldt oplyst grundlag, samt at rækkevidden af Tele2-dommen (EU-Domstolens dom af 21. december 2016 i de forenede sager C-203/15 og C-698/15, Tele2 og Watson m.fl.) efter Justitsministeriets opfattelse burde fastlægges i fællesskab med de øvrige EU-lande og EU-Kommissionen. Endvidere afventedes der en række sager for EU-Domstolen om medlemsstaternes mulighed for at fastsætte nationale logningsregler (de forenede sager C-511/18 og C-512/18, La Quadrature du Net m.fl., samt C-520/18, Ordre des barreaux francophones et germanophone m.fl. om de franske og belgiske logningsregler).

EU-Domstolen har den 6. oktober 2020 afsagt dom i de forenede sager om de franske og belgiske logningsregler. Justitsministeriet studerer nu dommene med henblik på at vurdere betydningen for den kommende revision af reglerne om registrering og opbevaring af oplysninger om tele- og internettrafik.

26. Ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Ophævelse af revisionsbestemmelse)

Det fremgår af § 4, stk. 3, i lov nr. 349 af 2. april 2020 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven (Skærpet straf for lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19 og blokering af hjemmesider, hvorfra der begås visse lovovertrædelser, som har baggrund i eller sammenhæng med covid-19), at justitsministeren senest den 30. november 2020 skal fremsætte forslag om revision af straffelovens § 81 d (om strafskærpelser), retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt., og stk. 6 (om blokering af hjemmesider), samt udlændingelovens § 22, nr. 9 (om udvisning). Bestemmelserne udgør en lovgivningsmæssig ramme, som sikrer en effektiv og markant strafforfølgelse af kriminelle, der begår lovovertrædelser med baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Sundhedsmyndighederne vurderer, at Danmark på nuværende tidspunkt fortsat befinder sig i en covid-19-epidemi, hvor den største udfordring for sundhedsvæsenet alt andet lige må forventes i perioden fra december 2020 og frem til marts 2021. Regeringen har derfor løbende måttet indføre nye covid-19-tiltag, ligesom hjælpepakkerne løbende er blevet forlænget og udvidet.

På denne baggrund foreslås det med lovforslaget, at revisionsbestemmelsen i lovens § 4, stk. 3, ophæves. Ophævelsen vil have den effekt, at straffelovens § 81 d, retsplejelovens § 791 d, stk. 1, 2. pkt., og stk. 6, samt udlændingelovens § 22, nr. 9, vil være gældende frem til den 1. marts 2021, hvor de automatisk ophæves som følge af lovens solnedgangsklausul, medmindre Folketinget forinden beslutter at forlænge gyldighedsperioden.

Lovforslaget blev fremsat den 25. november 2020 (L 110).